

FELELŐSÉG

NAPLO

Előfizetési árak	
Melyben:	Vidéken:
1 óra 1 K.	1 óra 1-50 K.
3 évre 3 K.	3 évre 4-50 K.
6 évre 6 K.	6 évre 9 K.
1 évre 12 K.	1 évre 18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-tér 1.

TELEFON 202.

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

Mire jó a Rudnay-botrány?

Odaát azt hitték, hogy a Rudnay-botrány törölmetszett klerikális botrány lesz, amely miatt fölig pirulunk mindnyájan és olyan nagymosáshoz látunk, aminőben az uszoroskodó galíciaiaknak volt részük, no meg a vakolókánalás Ivánka típusoknak. Akik így várták, ugyancsak hosszú orruak lehetnek, mert a klerikális sajtónak legszerényebb szerve is ugyancsak sokat beszél Rudnay históriájáról s alapos tolmegnyomással mond ítéletet a prépost ur cselekedete felett. Annnyira földítva sült el a botrány karabélyá, hogy nem is a klerikálisok, hanem odaát próbálgatják egyesek az eset pikantiáját fehérre meszolni. Főleg azok, akik a szóásnak más formájában cspenséggel nem ellenségei. A klerikálisok csak a közmondás bekövetkezését látják Rudnay esetében, akivel már régóta sok bajuk és kellemetlenségük volt azoknak, akik az ilyen préposti pályafutásokat aggodalommal szökták nézni és az igazságos, jogos kritikával kísérik, akik inkább maradnak infúlán klerikálisok, mint beszözt prépostok és be nem várt kuriai ítélettel elcsapott szekértölk.

Jóllehet odaát is látják és tudják, hogy ezek a klerikálisok egyáltalában nem érzik kellemetlenül magukat Rudnay miatt, sőt . . . mégis megpróbálkoznak ennek kapcsán néhány ideájukkal előhozakodni. Es hozzá még milyen ügyes és ravasz fondorlattal igyekeznek felmelegíteni szívük-lelkük már rég megavasodott kívánságát. Természetesen a felmelegítőt a Pesti Hírlap. Valószínűleg azért történik annak a takaréktüzhelyén, mert arra a konyhára járnak legtöbbször étkezni. Azt mondja ezt az igen tisztelt papiros, hogy a papság, pláne az egyháziók nagy erkölcsi erőt képviselnek, amelyben való hitnek megrendülése mindenkor, de különösen ilyen felfordult háborus világban

végzetes dolgot eredményezhet. Tehát gondoskodni kellene egy jól körülbástyázott papi összeférhetlenségről, a amely hivatva lenne ezt a nagy erkölcsi erőt és tekintélyt megvédeni.

Természetesen az összeférhetlenség két legfontosabb sarkkövét is megrajzolja mindjárt. Hiszen tulajdonképen ezért szíveskedik a fekete sereg nagy nemzetisúlyát elismerni, amelyre még szerinte is szükség van, de amelyet programmszerűen csizmáz nap-nap után s amelyre már annyi sarat hányt, hogy egész személyzetével, a vezércikkirójától a címszalagírójig, a világháború idejének köbreemelése alatt sem tudná eltalicskáni. Meg sem kellene mondanunk, mert annélkül is sejtené mindenki, hogy pestihírlapék a papi összeférhetlenségi törvényt a politikai jogok gyakorlásának megvonásából és a szövetségi mozgalmától való eltávolításból csinálnak össze.

E kettő miatt féltik a klérus tekintélyét és erkölcsi hatalmát és e kettőnek követelése a pozsonyi pör miatt kíváncsok a jövendő problémák közé.

Mikor mi ezeknek szükségességét hangoztatjuk, hogy a pap igenis teljes erővel és tehetségének legjobbjával álljon befe úgy a politikába, mint a szövetségi ügyekbe, teljesen felesleges volna fillippikákat tartanunk. Legnyomósabb bizonyíték mellettük, hogy pestihírlapék összeférhetlenség után kiabálnak. Hasonlóképen vannak pestihírlapék is, természetesen homlokegyenest megfordítva. Nagyon jól tudják ők, hogy e kettő nélkül koronázatlan királyokká nőhetnek s a gyűlölt klerikalizmus csak szép piktura lenne, amelylyel utóbb még ők is meg tudnának barátkozni.

A jövendő problémák közé kíváncsok a papi összeférhetlenségi törvény hiánya miatt nem aggódnak pestihírlapék, hogy az egyházi tekintély és erő megfogytokzik, amelyre

még szerintük is szükség van. Klerikális pap ebből a tőkéből még nem sorvasztott el semmit sem azáltal, hogy a politikai és a szövetségi mozgalmak porondjain forgolódt. Sőt I. Busáskamatot produkálnak. Csak is olyan papokkal szokott megenni a baj, akiket a másik tábornak sikerül kibérelni és leszerződteni holmi liberális cégerek alatt, ala Rud-

nay prépost ur és társai a multban és jelenben. Tehát: a jövendő problémák közé nem a papi összeférhetlenség kíváncsok, hanem az az óhaj, hogy odaát ne fogdosanak maguknak papokat, aki lerotyikáz velük, mert az olyan papban, aki nekik kötélnek áll, vargát fognak. És: nem minket hanem önnömagukat konpromittálják vele.

Kárpáti ünnepek az iskolákban.

Az oroszult kárpáti falvak felségelyezésére Székesfehérvár összes iskoláiban kedves ünnepélyeket tartottak, amelyeknek jövédalma a nemes hazafiú és emberbaráti célt fogja szolgálni.

Az ünnepélyek sorrendjét a felsőbb leányiskola nyitotta meg szombaton és vasárnap tartott szép ünnepséggel, amely a ciszt terciták főgimnáziuma disztermében folyt le nagyszámu előadók közreműködésével.

A felsőbb leányiskola mellett a város többi középiskolája is, hozzászoktatott benünket, hogy ha ünnepélyt rendez, az mindig elsőrendű, művészi programmból van összeállítva, s az előadás a legteljesebb siker jegyében foly le. Ilyen volt a kárpáti ünnepe is, amelyen Pékné Krasznopolszky Ida tanárnő általános feltűnést keltő gyönyörű előadást tartott a Kárpátokról.

A szép nyelvezetű, gondolatokban gazdag felolvasást teljes egészében fogjuk hozni. Sági Erzsébet és Balassa Erzsébet zajos sikerrel szavaltak, az intézet énekkara Jámor Zsigmond énektanár vezetésével három hangon több kedves énekszámot adott elő. Az ünnepi beszéden kívül az est kluja egy allegorikus kép volt legkedvesebb előadásban, amelyben az összes szereplők dicséretesen dolgoztak, a közönség pedig zajosan ünnepelte őket s egyes részleteket ismételni is kellett. A szép siker az allegorikus képt a következők érdeme:

Hungária: Széchenyi Irma gr. Magyar uri leányok: Széchenyi

Sarolta gr., Székely Stefánia, Knazoviczky Lujza. Magyar leányok: László Mária, Basch Rózsa, Mihálka Etel, Schlamadinger Katalin, Tattay Erzsébet, Frisch Erzsébet, Seib Mária, Simon Sarolta, Láncoz Gizella, Széchenyi Márta gr. és Wertheim Klára. Pestvidéki asszony: Latzó Erzsébet, Alföldi asszony, fiával és leányával: Zulawski Erzsébet, Ribánszky Adrién, Simon Zsuzsi. Szegedy asszony: Klein Ella. Sarkózy asszony, 3 kis fiával: Halász Erzsébet, Ketskés Ilona, Huszár Ilona és Márton Klára. Tiszántuli asszony, 2 leányával: Heckenast Nóra, Ehrlich Katinka és Schlegel Marianna. Pálóc asszony: Kegli Adél. Debreceni civissasszony: Komor Ilona, Matyó leány: Kerdli Ilona. Csetneki leány: Apt Irén, Kalotaszegi leány: Pék Boriska. Székely asszony: Kövessy Piroksa. Erdélyi szász leány: Szentmiklóssy Erzsébet. Szepesi szász leány: Fodor Margit. Komáromi leány: Bruck Rózsa. Fehérvári leány: Rhúz Irén. Sváb asszony: Hári Róza. Román leány: Rechnitzer Ilona. Tót fiúk: Pete Gizella és Tólos Antónia. Rutén asszony: Kovács Rózsa. Magyar szerb leány: Rajics Ibolyka. Cigány asszony: Deutsch Olga. Cigány fiú: Kurelec Victor főreáliskolai tanuló. Horvát leány: Tannenbaum Mária. Dalmát leány: Klein Klára. Bosnyák leány: Takács Rózsa. Egy városi szegény asszony, 2 gyermekével: Berger Márta, Baumthaler Eleonóra és Geiszt Juliska. Uri nő: Domanok Margit. Vöröskereszt apólonók: Kall Ida és Lipcsey Gabriella. Uri magyar asszony, cserkével fiával és iskolás leányával: Pollák Mária, Morvai Olga és Havranek Karola. Irgalmas nővér: Csepi Erzsébet.

A ciszterciták főgimnáziumában.

A cisztercita főgimnázium kárpáti ünnepélye hétfőn délelőtt 11 órakor volt. Az ünnepély fénypontja Mátrai Rudolf igazgató nagyhatalú beszéde volt, melyben a kárpáti harcok felolvasát és je-

lentőségét ismertette megható szavakkal. Majd a kárpáti csaták következtében siralmas állapotba jutott kárpáti falvak helyzetét ecsetelte s buzdította a közönséget az elpusztult falvak fölségelyezésére. A gyönyörű beszédet lelkes tapsviharral köszönté meg a dísztermet zsufolóságig megtöltő előkelő közönség. A beszéd után több szavalt, ének és zene szám volt, mely után a közönség a kárpáti falvak céljaira acakozott. Tosch Nándor, Galambos Gáspár, Jókay Alajos, Farkas László, T. Nagy Lóránt, Véber Zoltán, Zsuzs István, Pék János Vagner-darabot adtak elő hegedű-fényes sikerrel. Mészáros József Phlipp István tanár remek költeményt szavalt, amely után a gyermekek szerepelt Csöppenszky Ernő zongora és Kádár János szögátó kíséretével. Keszev István szintén költeményt adott elő. Az ünnepélyt az énekkar fejezte be.

A főrealkolában

hétfőn délelőtt 10 órakor volt a kárpáti ünnepély. Maron István tanár ritka szép gondolatokban gazdag beszédet tartott a kárpáti nap jelentőségéről. Karcag József szavalt, az énekkar pedig énekszámokat adott elő. Az ünnepély fénypontja Molnár Ferenc *Fehér felhőjének* negyedik változata volt, amelyben a következők szerepeltek nagy sikerrel: Rexa Nicola, Pósz Nándor, Höffer Ferenc, Gál Béla, Hencz György, Tattay György, Bruck Pál, Gútick Mihály. Valamennyi szereplőt zajos ünneplésben részesítették.

A Ferenc József nőnevelő intézet

hétfőn délelőtt fél 11 órakor tartotta „kárpáti falvak” ünnepélyét nagyszámu közönség jelenlétében. Sallay Anna, Kovács Amália, Horváth Lujza és Kiss Erzsébet szavaltokat adtak elő. Murányi Daisy zongorán játszott sok sikerrel. König Irén szintén zongorán remekelt. A polgáriskola növendékeinek énekkara több énekszámmal szerepelt. Az elemista növendékek az intézet udvarán tartottak igazán kedves kárpáti ünnepélyt. Mayer Piroska, Schlammadinger Edit és Balogh Józsa Herbert Rákóczy indulóját adták elő. A program befejezése után Vadkerty József igazgató-kanonok fejtegette hosszabb beszédében a Kárpátok jelentőségét a mai háborubán, a kárpáti falvak sorsát és kötelességeinket a sokat szenvedett falvak iránt.

A városi elemi iskolában.

A városi elemi iskolában is kedves ünnepségek keretében ülték meg a kárpáti napot. Minden egyes intézetben a tantestület egyik tagja ünnepi beszédet tartott a növendékek pedig énekszámokat és szavaltokat adtak elő.

Nagyperkátán

a róm. kath. iskolák a kárpáti felszabadulás emlékére vasárnap délelőtt 11 órakor igen sikerült előadást tartottak. 4 fiú s 10 leány háborus vonatkozású verseket szavalt, a Hymnust és a Rákóczy indulót énekeltek. A kis óvodások meglepő harcias felvonulást tartottak, szavaltak, énekeltek. Végül

Kéri Ferenc plebános igazgató méltatta katonáink hősiességét, rámutatott a kárpáti harcok fontosságára, a muszkák pusztítására s a helyben eszközölt gyűjtés eredményére 90 K 33 fillér lett. — Az iskolai ünnepély után a község lakossága jelenlétében egyuttal Kéri Ferenc plebános, mint a nagyperkátai Vöröskereszt fiókegylet elnöke, beszéd kíséretében átadta a Vöröskereszt kintetési okiratokat Albrecht Flóra zárdafőnöknő, dr. Gabler Lajosné és Gabler Vilmának, mint kintetett ápolónőknek.

Széchenyi Viktor gróf főispán jubeliumi ünneplése a vármegyeházán.

Fejérvármegye törvényhatósága május 1-én tartott közgyűlést a kárpáti ünnepélyt tiszteves jubileuma alkalmából. A közgyűlésen a bizottsági tagok és a közönség szokafalan nagy számban megjelentek. Szücs Jenő alispán lelkes beszédben üdvözölte a főispánt.

Ezelőtt tíz évvel, mondotta, tulipános lelkesedéssel igdtattuk be szeretet főispánunkat, gróf Széchenyi Viktor ömáltóságát a főispáni székbe. Nem szándékozom én az ő érdemeit itt méltatni,

mert hiszen az ő kiváló érdemei dicsőre nem szorúlnak; ennek a vármegyének minden egyes lakosában, a lakosságnak minden egyes rétegében ezen tíz éves főispáni pályafutás alatt ki jegecsedett az tufat, hogy vármegyénknek nincs szorgalmasabb munkása, a lakosságnak nincs lelkesebb barátja, a vármegyei tisztikarnak nincs szeretőbb fője, mint gróf Széchenyi Viktor főispán!

Ezen tiszteves évfordulón fogadjuk Méltóságod a vármegyei tisztikar nevében szívünk mélyéből fakadt lelkes üdvözlőtüket s azon igéretünket, hogy a vármegye közönségének szolgálatában méltóságod mindig számíthat reánk. Kérjük a mindenható Uristent, hogy Méltóságodat a vármegye büszkeségére sokáig tartsa meg s Méltóságodat, valamint, kedves családját az Uristen minden áldásával árasza el! Eljen gróf Széchenyi Viktor főispán!

Utána Verebi Vég István és dr. Paizs Gyula tolmácsolták jókívánásait, mire a főispán meleg hangon mondott köszönetet az ünneplésért. A terembe lépő bizottsági tagok egy csinos kiállítású üdvözlő költeményt kaptak 1906—1916. felirással.

Az ünneplés befejezése után a közgyűlés pontjait tárgyalta valamennyit egyhangulag le s elfogadták.

TÁRKA.

A sorsjegy.

(Folytatás.)

Vajjon ki biztosítja őt arról, hogy Adorján, ki eddig a gazdag Andor sarját szerette benne, szeretni fogja őt, a földönfutó koldust is? Az igazán szerető szívem mindig van mentsége eszménye számára. Volt Dórának is. De tehetett ő róla, hogy mégse tudott megnyugodni?

Félelem és remény ostromolták színtelen.

Végül egy eszme villant meg agyában.

Mint a villám, mely vakító fényvel szántja meg az ég homlokát. S a tépelődő kebel egy férfiszív határozottságával ragadta meg azt. Megkönnyebbült. Az álom, mely mindeddig kerülte, leszállott végre sötét pilláira.

Jöttek mentek a napok. Andorné nem vette föl többé az éjszakai társalgás fonatát. Talán tartott tőle. Az anya tartott saját gyermeke büszkeségétől. De hisz fölösleges is lett volna az elvi

küzdelem: bármelyik fél lett volna benne győztes, annyi tény maradt volna még akkor is, hogy Andorné szegényül megélhet.

Es ez eléggé megvilágítja a helyzetet.

Minden maradt a régi. Új esté-lyek, új társaság. Dórának tehát tényleg a sorsjegy szerepe jutott — a gyakorlatban is.

S a leány mindazáltal nem vonult vissza.

Hogy kevesebbet hallatta azt a kedves kacagását, hogy többet hallgatott, ez senkinek se tűnt föl. Tudták róla, hogy sokszor elmereng. S amellet a fiatal lányok sok szépsélynék hódolnak. Szélszélyzamba ment Dóra változása is.

Csak Adorján Elek nem elégedett meg ezzel a föltevessel.

Andorné termei ismét magukba fogadták a város és környékének elitjét.

Tarka csoportok hullámzának föl-alá. Egy-két nagyratörő vidéki jelenség két oktávu terjedelmű g-durjával gyönyörködteti a műkedvelő közönséget. Majd dobogó szívvél telepszik le egy köznapi szépség a zongora mellé, hogy a zeneművészet terén arasson előcsó babérokat. Még az írő se

hibázik. Megigazítja aránykeretti szemüvegét, a szakállat ugysem igazítja, soha nyesi s azután stentóri hangon adja elő íblélt fantáziájának legujabb termékét. Egyik nap vers, a másikon elbeszélés van soron. A szerelmes szereplők többnyire önmagukat végzik ki ez alkotásokban, miután őket imádottjuk halálra gyötörte. S ha ugy fordul, még tánca is perdülnek.

Ennyiből állottak Andorné ő nagyságának nagy hirre vergődött estélei.

Épen javában trillázott valaki mikor Dóra észrevétlenül tűnt el a szalónból. Adorján hiába kereste, sehol semmi nyoma.

Ő is felkelt. Titkos előérzet vonta a szomszéd szoba felé.

Nem csalódott.

Ott találta egy karoszéken. Merengett.

Egy csillár vakító fénye rezgett a szobában s az a leány mégis a félig leeresztett függöny mögöl a sötét éjszakának halvány csillagjain jartatta tekintetét. S a mellett olyan szép volt azzal a bánatos boruval az arcán.

Adorján a meglepetés első hatása alatt szóltan nézte az elra-

gadó jelenséget. Majd odatért hozz.

A hölgy föltekintett. Szemei mintha szemrehányással függtek volna a fiatalemberen.

— Bocssáson meg, Dóra, hogy zavarom, — mefitette magát Adorján némi zavarról, — de...

— De? kérdé a hölgy átható tekintettel.

Adorján e tekintet hatása alatt mindent elfeledett. Sokat akart mondani s a sok közül egyetlen mondat se jutott eszébe. Hiába kereste a bevezetést. Szíve hevesen dobogott. Zavarban volt, végtelen zavarban. Maga se tudta, de egészen önkénytelenül jöttek e szavak ajkára:

— Szívem hozott ide.

Dóra kebléhez kapott, mintha félne, hogy a fiatalember meghallja szíve hangos dobbanását. Mert hát az ő keble hullámzani kezdett arra a nyilatkozatra. Össze kellett magát szednie, hogy megkérdezhetze:

— Hogy értsem ezt?

Hangja remegett.

— Ne kérdezz, Dóra! kiáltott fel a fiatalember szenvedélylyel. Lábaid elé teszem jövőmet, boldogságomat. Eszménye voltál életemnek, légy hát vezére jelenem-

SÖVEGJARTÓ vászonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és színes barchetok karton, schiffon és damastból. Különböféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendőkből. Agy- és asztaltörítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSÓ

szabott árak.

Ami a legfontosabb.

Két éve lesz már, hogy szakadatlanul, erejét nem vesztve dühöng a háboru, ez az ember, vagyont pusztító förgőteg. Két szenvedéssel teli hosszú év mögöttünk azóta, hogy el kellett hagynunk a békét, melynek valódi értékét csak ma tudjuk igazán megbecsülni. Nem a magunk jószántából tettük, el kellett hagynunk, mert ellenfeleink kényszerítettek bennünket rá. Összeesküdött a fél világ, hogy el tegyenek bennünket láb alól, végleg letöröljék hazánkat Európa térképéről.

De mit érne a kitartás, a bátorság, a lelkesedés, ha nem volnának meg az eszközök az erők érvényesülésére: az ágyuk, a fegyverek, a munició a bőséges élelem és még sok minden egyéb? Hogy győzhessünk, minderre feltétlenül szükségünk van. Ehhez pedig pénz, még pedig nagyon sok pénz kell! Mert ugye a kenetlen szeker, ha még oly tüzes paripák vannak is előbe fogva, könnyen megreked a kátyúkban? Már pedig micsoda gödrökkel felszántott, vermekkel tele tűzdelt utakon kell a háboru szekerének átrobognia? Hogy a szekér az ilyen uton meg ne akadjon, ugyancsak kell a tengelyeket kengetni.

Ezt a feladatot a hadikölcsönök vannak hivatva megoldani. A háboru hosszú tartama tette szükségessé, hogy az állam már három ízben fordult a nemzet áldozatkészségéhez. Az ország népe átérte, hogy mi minden forog ezuttal kockán és mind a három alkalommal igen nagy

nek! Szived, tudom, az -enyém, én most kezdetet is kérem!

— És ha csalódnék reményében? kérde a leány, remegő kezét visszavonva Adorján kezéből, ki azt megragadta.

— Csalódní én? Szivedben, Dóra!

— Csalódní nemcsak szívben lehet — felelt a hölgy nyugalmát visszanyerve.

Mit szólna hozzá Adorján ur, ha majd szétfoszlik a fény, mely engem körülvesz, szétfoszlik a mint a napugár az éjben? Így érez-e majd akkor is, ha koldusok lesznek az Andorok, ha koldus én, azok utolsó sarja?

— Dóra ne tovább, ön megrémit! — kiáltott föl Adorján panaszos hangon.

— Tehát megrémiti ez önt? — kérde a hölgy méltósággal. Pedig tudja meg, a pusztá valót mondtam el benne.

— Nem, Dóra, az nem lehet — hebegé az ifju első meglepe téiben.

Andor Dóra elhalaványodott. Kebléből nehéz sóhaj szakadt föl. Sértett Junoként emelkedett föl helyéről s annyit vetett oda az ifjunak mindössze:

— Végeztünk, Adorján ur. S ezzel ott hagyta az önmagával meghasonlott fiatalembert.

összegeket helyezett a haza oltárára. Ugyanezt látjuk most is, midőn már a negyedik hadikölcsön került kibocsátásra. Gurulnak a garasok, gyűlnek a bankók s ha a jegyzés határideje letelik, együtt lesz ismét az eddigieket is tulszárnyaló hatalmas összeg, mint a magyar nemzet igaz hazaszeretetének újabb tanubizonytsága. De nem is csoda! Mert míg a rajongókat a kölcsön nemzetfentartó célja serkenti cselekvésre; addig a szántók, az előrelátók a kölcsönadott pénzüket után biztosított igen kedvező kamatozásban nyerneik kielégítést.

A nap minden órájában, még a legeldugottabb helységeiben is nyitva állanak a postahivatalok, melyek a jegyzéseket bármely nagyságban készséggel elfogadják. Keressük fel tehát ezuttal is tömegesen ezeket a jegyző helyeket, hogy számot tartsunk a harcúterén küzdő, majdan hazatérő véreink megbecsülésére.

A Kárpátok.

Irta és a székesfehérvári községi felsőbb leányiskola 1916. április 29-iki kárpáti ünnepélyén felolvastva Pekné Krasznopolcsky Ida tanárnő.

Már bontogatja szárnyait az enyhe kikelet, már közeleg jelénk a szép, ragyogó május! Tavaszi ünneplésben, diadalmamborban van a nagy mindenség. Azonban ezt a győzelmet kemény harcok előzték meg a természetben. Sokáig macskul védte magát a téli szürkeség, de végre is az örök törvény győzedelmeskedett az alkotás helyet ad az enyészetnek.

A tavaszi zöld hatalmas erőstést kapott: a nap-élküldte életőmelegét áldott nevet és diadalmosan ártotte, széjtelrombolta a telet, a szürket, zordon ellenséget. És a tavasz legott kitűzte káprázatos, üdve lobogóját fel, a magaslatokra, és le a völgyekbe. Hullámzó élet, üde zöld erdő, madárdal hangzik most mindenfelé a nagy természetben, és mély, dicsőítő himnusz zeng Isten örösi, csodás világalkotásáról. Isten teremt, ahogy mi soha. És nem rombol, ahogy mi rombolunk szüntelenül.

Igen, tavasz van, ujjongó, gyönyörű szép tavasz. És az ember lelke mégis fájó diszonanciában a ragyogó, a feltámadást hirdető tavasszal. Igaz, hogy most is lágyan omlik az áldott honi föld a tavasz kék ege alatt az eke nyomán, igaz, hogy pacsirta dalol most is az életetadó barázdák fölött, ugy, mint máskor; de annak, ki az áldott földet termelő munkára készíti, köny gördül most szeméből, fájdalom sóhaj tör ki szívéből, és gondolata, érzése a vágyódás szárnyain repül nagy messzeségeken át más barázdák, más árkok fölő, melyek amazoknál mélyebbek, sötétebbek, titokzatosabak, melyeknek egyik vége nyirkosan és borzongatóan a kórház és sir rémes szobáiba vezet, a másik vége pedig derülten és bizta-

toán a diadal és dicsőség tündérpalotáiba szakad. Ezek a lövészárkok! Mennyi szenvedést, mennyi reményt, mennyi célt rejt magában ez a szó! Itt élők immár két éve földalatti életüket hősiességre és lemondásra felszentelt magyar vitézeink. Innen törtetnek párdúc bátorságával azoknak a pusztítására, kik ellenünk törték, kik egész lelkünknek, érzésvilágunknak idegenek, ellenségesek. Indulnak, támadnak a vitézek, vakmerően, elszántan, nyilegyenesen egy másik földre, hogy ellenséges szivekbe vágjanak vérvörös barázdát. Kezükben lobognak szent zászlaink „Istenért, hazáért és szabadságért,” a szemekben mély tűz és hősi elszántás, a szivekben lángoló hazaszeretet, a karokban acélos erő és csodás kitartás.

A tavasz e szép ünnepén mindenekelőt őket köszöntjük, a mi hős fiainkat, kiknek vitézségében régi hősmódák elevenednek fel. Bűszkek lehetünk rájuk, mert ők valóban méltó unokái párducos elődeinknek, mert az ő halálmegvetésök, hősi elszántásuk oiy legendaszerű, hogy még ellenségeinket is bámulatra ragadja.

Köszöntünk téged is, édes, szép hazánk, te drága, te áldott föld! Folyamszelle rónaid, hegyeid, a nap hevében lélekozó buzaföldjeid, falvaidd, szántóföldjeid, bortermő hegyoldalaid, nektárod, gyümölcsőid gazdag adományokkal halmozák el földaid. Hát hogyne volna a haza minden röge szent és drága nekünk, hogyne áldoznának haid rajongó lelkesedéssel életet, vért, üdvöt, boldogságot érted, te áldott hazai föld!

Es ott, hol a termő rónák hegykoszorúkkal ölelkeznek, ott hol a magas bércek ormán már ezredéve fészkel és öröködik a bűszke turulmadár, ott a határon, dörgő fellegek homában emeli ég felé éze fejét és kiterjeszti oltalmozó vaskarját a mi védőnk és erősségünk: *örög hű Kárpátunk!* Udv nektek, ti szentelt bércek, ti csodás hegyóriások!

Mióta hontoglaló Árpádöt és legendás őseinket tárt karokkal fogadtad, mióta hegyormaidra lobogó örömtűzek égbeacsapó lángra hirdette ország-világnak, hogy a Kárpátok medencéje egy nagy jövőre hivatott hősi népet, a magyar nemzetet ölelte keblére: azóta mindig hűséges atyai oltalmazónk vagy, bűszke, szép Kárpátunk! Ormaidról belezeng a nagy messzeségbe dörgő szózatod: „Ne bántsd a magyart!”

— Egy ezredév viharral, vészszel telt küzdelmeiben a te bérceid közé, a te hegyormaidra rakta fészket a magyar nemesség, e bűszke sasnemzedék.

Hatalmas uri nemzetségek sasfészeki voltak valaha ezek a várak és daliás nagy időkről regélnék nekünk, késő utódoknak. — Ha kimondom a hős Rákóczi, Illés-házy, Wesselényi, Thököly, Nádasdy nevét, lelkem odaszáll a Kárpátok kebelén immár fenséges nemességben, romokban álló, ősi sasfészekhez, a régi dicsőséget, hirdető Trencsén, Kékkő, Zólyom, Árva, Maglód várak lábához.

Gondolataim kegyeletes elborúlással szállnak dicső emléktű nagyasszonyunk, Zrínyi Ilona hősiég védett Munkács várához, majd meg a nagy Rákóczi fejedelem kuruc fészkehez, Zboróhoz. — A Kárpátok bércei közt látom lengeni a „pro libertate” lobogóit, vélem hallani egy lelkesülő nemzet összeségének hűségű esküjét a szűzmáris zászlóra. És a Kárpátok zengő bércei mindannyiszor dörögve visszhangoztak a szent fogadást. És a nemzet lángba borult; tűzbe, vészbe, veszedelembé rohant duzzadó reményességgel, boldog bizakodással a magyar szabadság ragyogó szivárványa felé.

— Igen, ragyogó szivárvány, ez a mi szabadságunk, szivárvány, mely önnön szivünk csepjéből épít hidat ég felé, mely ezer veszelő közt is biztalan mosolygú jelenik, mely rajongóvá, elszántá, eget ostromló néppé nevelte a magyart!

(Vége kör)

Székesfehérvár katolikus polgáraihoz.

Most van első évfordulója a gorlicei áttörésnek és az azt követő nagyszerű győzelmeknek, melyek által a nemzetünk felett örökös isteni Gondviselés megmentette hazánkat az észak felől reánk zuduló s mindent elsöpörni készülő áradat veszedelmétől. Emlékezzünk vissza az 1915. év aggodalmak közt töltött első hónapjaira! Mekkora változás azóta az Isten nagy, meg nem hálálható irgalmából! — Mindazonáltal még tán igen nagy ut van hátra, míg az áldott béke óhajtott napja földről reánk. Még sokat kell tenünk — imádkoznunk. Igen, imádkoznunk is, mert az imádság is tett: a lélek erőinek megfeszítése, mely lekényszeríti számunkra az Isten áldását.

Szeretett Püspök-atyánk f. é.

Hétfőn, kedden és szerdán
május 1, 2 és 3-án:
A magyar filmtechnika remeke
Éjféli találkozás.
Két új történet 4 felvonásban.
Filmet alkalmazta dr. Janovics Jenő. Rendezte Garas Márton.
Ellenséges frontról.
A MAGÁNDETEKTIV, hum.
Előadások fél 7 és 9 órakor.
Rendes helyárak.

Tavaszi KALAP MODELL ajándékok megérkeztek; bő választék áll az urhölgyek rendelkezésére, ugy az egyszer blouzokból óriási választék. **OLCSÓ ÁRAK.** **Radó** női divat különlegességek üzlete. Nádor-utca 1. sz. — Telefon 341.

április 9-én kiadott körlevélben azt óhajtja, hogy szívünk hála-jának a vett a győzelmekért s alázatos könyörgésünknek a győzelmes béke mielőbbi elkövetkezéséért ugyanazon egy napon végzett közös szentaldózással adjunk méltó kifejezést.

Ezen főpásztori óhajnak megfelelően a székesfehérvári Oltár-egyesület vezetősége ezennel tisztelettel kéri Székesfehérvár kath. férfiakat és asszonyait, felöltött ifjait és leányait, hogy

május hó első vasárnapján (május 7-én) reggel 8 óra-kor a szeminarium templomában,

az Oltáregyleti szent mise alatt járuljanak a jelzett kettős szán-dékkal impozáns tömegben a szentaldózáshoz.

Hogy a szent áldozáshoz járuló hívek könnyen elvégezhes-sék a szent gyónást, előző nap, szombaton délután 4 órától na-gyobb számú gyónató fog ugyan-csak a szeminarium templomában rendelkezésükre állani. A szent misével kapcsolatban az előké-szítő szent beszédet dr. Potyondy Imre theol. tanár fogja mondani.

A 8 órai szent mise után imá-dásra kitéve marad az Oltári-szentség egészen délután 5 óráig. Ekkor ünnepélyes hála-adó és könyörgő litánia lesz és dr. Vass József, a pesti főiskolai Szent-Imre-kollegium igazgatója mond szentbeszédet.

Tegyük e napot kath. hitval-lásnak s az Isten kereső s meg is találó bűzgalomnak áldott napjává. Mindegyikünk sirat valakit, vagy aggódik valakiért: keressük lelkünk enyhülését, a valódomnak s az Isten akaratán való megnyugvásnak feltétl. ott, ahol egyedül található: Urunk és Megváltónk szerető SZÍVÉNÉ! „Jöjjetek hozzám, ... én meg-enyhítlek benneteket!”

Székesfehérvár, 1916. apr. 30.
A székesfehérvári Oltáregylet vezetősége.

H I R E K.

— Eljegyzés. Lisznyay-Damó Elemér, a 17-ik honvédszázad ezred századosa eljegyezte Kiss Ilonkát, Kiss Gábor megyei tiszti főorvos leányát Szentese-ről.

— A hentesiparosok ügye. A közönség körében mély vissza-tetszést, de egyuttal aggodalmat is kelt a hentesek azon moz-galma, amely a hentesáruk árának jelentékeny felemelése iránt indult meg. Ugy halljuk, hogy a hentesek követeléseik kikény-szerítésére még a sztrájkkal, boltjaik becukásával is fenye-getnek. Hiszszük, hogy a városi hatóság ettől nem ijed meg, hanem eljárásuk törvénytelen voltáról az illetékes helyen — a bíróságnál fogják őket kiok-tatni. De most nem erről, ha-nem a kierőszkolni akart ár-maximálásról akarunk néhány szót szólni. Az árak megállá-pításánál a méltányosság bizo-nyos határáig, mondjuk a mostani árak kilogrammjának 20—40 filléres emeléség a közönség jogos érdekének sérelme nél-kül el lehet menni, de ennél magasabbra nem, mert ez már a közönség érdekének indokó-

latlan és szükségtelen elárulása lenne. A közlelemzési bizott-ságnak talán legsikeres ak-ciója a sertésvásárlás volt, hogy először 500, utóbb pedig 400 darab hizott sertést biztosít-tott a város közönségének. Az 500 már csak 40 darab van, de a 400 még szállításra vár, amely e hó 15-én megkezdhető. E 400 disznót a város úgy biztosította a közlelemzésnek, hogy meg-levő kukoricájából a hizláshoz szükséges mennyiséget átengedte a szállítónak, a ki viszont kö-telezte magát, hogy ezen 400 disznót a polgármester által megállapítandó maximális áron fogja a város közönségének — hatósági ellenőrzés mellett elaru-tani. Ezen szerződés megköté-sénél a város kukoricájának át-engedésével biztosította magá-nak a 400 drb. sertést a vállal-kozó azon rizikója mellett, hogy a hatósági ármaximálás meg-marad. Ma tehát ily helyzetben a polgármester 20—40 filléres emelésbe bele megy, ezen eljá-rását bizonyos méltányossági szemponttal, amely a többi hentes iparosokkal szemben fen-náll, megindokolhatja, de semmi esetre sem a nagyobb árme-lést. A város közönségének van tehát 400 sertése, így még a strajk fenyegetéstől sem kell megijedni és ismervé, hogy a polgármester elsősorban min-díg a közönség érdekét védel-mezni, hiszszük, hogy a közön-ségnek a nagyobb ármeletéstől nem kell félnie. A közlelemzési bizottság helyes előrelátó cse-lekedetét a hatóság semmi esetre sem teheti tönkre és nem engedheti, hogy az árdrá-gítás fájának sudarai az egekig nőjenek. Az ügy mindinkább bonyolódik, s már egy felje-lenés a rendőrségen van. A feljelentést Fleischer Mór hen-tesiparos adta be, s a büntügyi rendőrség nyomozása Simon Sándor főkapitány vezetése alatt már eddig is sok furcsa dolgot fedezett fel. Folytatása következik ugy a rendőrségen mint a nagy nyilvánosság előtt, a lapokban.

— Diákkatonák. Megirtuk már, hogy a cisztercita főgimnázium ifju-ságából kik váltak be a népfőlkölői szemlén. A tegnapi szemlén utólag még Pap Béla VII. o. tanulóit is alkalmasnak találták. Így a VII. osztály valamennyi jelentkezőjét besorozták katonának.

— Bevetetlen területek. Dr. Far-kas László miniszteri kiküldött vá-rosunksba érkezett, hogy Székesfe-hérvár termése és a bevetetlen földekről értekezze.

— Azonnal be kell vonulni. A polgármester felhívja a hadtápkör-letben hadimunkát teljesített egyé-neket, akiket a hadtápkörletben a népfőlkölői szemlén alkalmasnak találtak, hogy a székesfehérvári honvédhadkiegészítő parancsnokság-hoz azonnal vonuljanak be.

— Sirvirágotlvajok. Kegyeletsértő népség a Szentháromság temetőben a Gáncs-család sírjáról a virágokat, koszorúszalagokat ellopta, mintegy 100 korona értékben. A sósóti tem-etőben szintén garázdálkodott egy ilyen alak. A büntügyi rendőrség szigorú vizsgálatot indított a tettesek kézrekerítésére.

— Kit fölözésért, kit hamis tejért. A tejmanipulálók faja csak nem akar kipusztulni, pedig Sággy Lajos rendőrfőkapitány ugyancsak szigo-ran bánik el velük. Ugylátszik a pénzbüntetés nem hat, elő kell venni tehát a köterbüntetést, talán az majd hatni fog. Legutóbb a kö-vetkezők büntették meg; Németh Istvánné (Csutora-utca 10.) fölözött tejért 30 koronát kapott, Nagy Józsefné (Széchenyi-utca 168.) szintén 30 koronára tett büntetve. Kri-banics Ferenc (Almásy telep) 30 kor. Pénzes Mária (Seregélyesi-ut) hamisította a tejet 35 koronára bünt-ették. Pap Ferencné (Szeder-u. 51.) 100 korona büntetést kapott, Hor-váth Ferencné, (Vághidí dűlő) hamis tejért 200 kor. marasztalták el. Veisz Józsa már többszöriösen volt büntetve tej miatt, most 250 koronára büntette meg a rendőrség.

— Hulla a Dunában. Erd köz-ségben egy férfi hullát fogtak ki a Dunából. A hatóság kiltetének meg-állapítására megindította a vizsgá-latot.

— Élelmiszerteljavítások: Prem-pel Jánosné Rác utcai lakos ba-rómfiait, özv. Tujner Józsefnétől (Maloni-u. 33) pedig az élelmiszert lopták el. A rendőrség megindí-totta a nyomozást.

A Székesfehérvári Hitelszövetket zet igazgatósága közli tagjaival és a gazdaközönséggel, hogy a IV. hadikölcsönkötvényekre az eredeti feltételek mellett jegyzéseket és be-fizetéseket elfogad Távirdu-u. 6. sz. alatti helyiségében hetenként csüt-törtök és szombaton d. e. fél 9-től 12 ig, vasárnapon d. e. fél 11-től fél 12-ig. — Hetibetétek váltása alapján is lehet a hadikölcsön kö-tvényekre előjegyezni.

— Köhögés és rekedtség ellen a legjobbnak bizonyult háziszser a dr. STÖRK-féle komprimált mel-pasztilla. Egy doboz ára 50 fillér. Kapható Szűts Róbert Magyar Korona" gyógyszerárában, Székes-fehérvár, Városházter.

Az Uránia mozgószínház hírei.

A végzet utjai. Hael Péter hason-című regénye van e filmen gyö-nyörűen feldolgozva. Egy szerető anya látva leányának szerencsétlen-ségét, ki egy baleset folytán zeme világot vesztette, kétségbeesésében leányával együtt a vízbe ugrik. A vak leányt egy fiatalember kimentí, és a város polgármestere pártfogá-sába veszi. Az anya csodálatos módon szintén megmenekül de meg-őrül. Ebből a megrázó esetből indul ki ez a dráma, mely telve van az életből merített eseményekkel. Egy nő kalandjai, Az álarcos lövbajnok című vígjátékok, Kuata Lampua színes fermészeti kép egészítik ki a nagyszabású műsort. Az előadások új időszámítás szerint fél 7 és 9 órákor kezdődnek.

Árverési hirdetmény.

Székesfehérvár szab. kir. vá-rosun tulajdonát képező 3. drb. kétéves sertéskant folyó évi május hó 3-án délelőtt 8 óra-kor a sertésipari hiteles mér-legnél nyilvános árverésen eladásra bocsájt.

A vételár kifizetendő, a ser-tések vevő által azonnal átve-endők.

Széhehérvárt, május hó 1-én.
Námessy János
tanácsos.

Belvárosban, Megyeház-utca 11. számú

szabadkézből eladó.
Értekezni lehet: 9 óratól 1 óráig.

APRÓHIRDETÉSEK.

Kiadó egy, esetleg két butorozott szoba, konyha és előszobával, ma-gánosan álló házban, szép udvar-ral. Bővebbet Megyeház-utca 18. sz. alatt.

Gyerekkocsik legoicsóbbtól a leg-finomabbig Gerendai Gyula vászon, fehérnemű, gyermek-kelengye üzle-tében kaphatók, Székesfehérvár, Kos-suth-u. 4.

A Stapmay-féle imák és énekek kaphatók Horváthné és Rónainé papírkereskedésében 50 és 70 filléres árban.

Telefon 233. — Tefon 233.

Hétfőn és kedden,
május hó 1 és 2-án:

ELITE MŰSOR

A VÉGZET UTJAI.

Társadalmi dráma 3 felv.

- Pótműsor: 1. A lövbajnok.
- 2. Egy nő kalandjai, hum.
- 3. Időmított kakasok.
- 4. Kuata, természet után.

Rendes hélyárar.

2 előadás fél 7 és 9 órákor.

UJ LAP

pártokon felül álló keresztény-szoci-ális irányú politikai napilap, amely az egész országban elterjedt és mindennap képekkel jelenít meg 6 oldal tartalommal, amelyben minden hirt hoz röviden, főlősleges szó-lapozítás nélkül.

UJ LAP a keresztény, magyar népek és társadalomnak minden erkölcsi és gazdasági érdekét felkarolja és védi anélkül, hogy a jogos tekintélyt megsértené. A politikája hazafias és magyar, anélkül, hogy tulhangos, de üres szölamok-kal dolgozna.

UJ LAP független lap, amely semmiféle érdekcsoportnak szekerét nem tolja. Az erkölcsitelenség és visszaélést ostorozza, de nem izgat osztálygyűlöltre. A szociális és gaz-dasági bajokat a keresztény világ-nézet elvei szerint akarja megoldani.

UJ LAP minden előfizetőjének és olvasójának minden ügyben teljesen díjtalanul ad tanácsot, felvilágosítást és utbaigazítást és minden nap az üzletekben és a Fejérmegyei Napló árusítóinál 4 fillérért kapható.